

GRADIMO MOSTOVE SARADNJE

Razgovor vodio: Boban Ilić

- Ministarstvo za dijasporu je sa puno obećanja i ambicija krenulo na posao povezivanja ekonomskog potencijala u Srbiji i mogućih investitora u rasejanju. Realno gledajući da li je Vaše Ministarstvo napravilo pomak i da li smo se bolje upoznali?

U proteklom periodu sam imao mnogobrojne susrete i sastanke sa srpskim privrednicima u dijaspori, ali i u Srbiji, sve sa namerom da uspostavimo kvalitetne i konkretne oblike saradnje. Mi u Ministarstvu za dijasporu imamo svest o značaju povezivanja matice i dijaspore. Naravno da smo u prethodnom periodu uložili napore da uverimo i druga relevantna ministarstva o potencijalu dijaspore, ne samo ekonomskom, već i kulturnom, naučnom, sportskom i svim drugim mogućnostima.

Naš cilj je da u jednom organizovanom odnosu, koristeći pozitivna iskustva drugih zemalja, na najbolji mogući način aktiviramo postojeći potencijal, za dobrobit svih nas i ujedno mislimo da je sada pravi trenutak, s' obzirom na novi momenat u srpskoj istoriji, nakon konačnog definisanja odnosa Srbije. Konkretno u oblasti ekonomskog povezivanja, uloga Ministarstva ostala je nepromenjena. Tu smo da vam pružimo potrebne informacije o mogućnostima ulaganja u srpske opštine i da budemo spona i garant u sklapanju konkretnih dogovora kod realizacije mogućih investicija. Tu smo i kad treba da vas povežemo sa institucijama u Srbiji koje su merodavne u oblasti ekonomske saradnje. U tom cilju smo završili multimedijalni DVD sa ponudama oko stotinu opština i preko 180 konkretnih projekata širom Srbije. Naravno da ćemo svim zainteresovanim koji nam se budu obratili dostaviti DVD.

- Da li je stečen veći nivo poverenja, ko je garant za slobodno investiranje u Srbiju i da li očekujete da će sledeća srpska vlada prihvatiti vaše ideje i nastaviti započeto?

Čvrsto sam uveren da je potrebno da se međusobna saradnja podigne na još viši nivo, jačanje odnosa sa dijasporom može se postići vraćanjem poverenja, a pravi način

za to je donošenje zakona o denacionalizaciji, koji je ključni problem kod mnogih u dijaspori za uspostavljanje poverenja. U tom smislu država čini konkretne korake, bez obzira na to što je ovaj problem veoma složen. Svaka naredna Vlada biće suočena sa ovim problemima i da bi se nastavile započete ideje i eventualno neke buduće, moraće da prihvati tu činjenicu da pre svih reši upravo ovaj problem. Strani investitori su zadovoljni, kad je reč o rastu bruto društvenog proizvoda, stanju platnih bilansa, reformi bankarstva, efektivnog vođenja PDV -a, ubrzanjem privatizacije, kontinuitetom na putu ka Evropskoj uniji, brojem donetih zakona, preko dvesta i to uskladenih sa evropskom regulativom.

Zamenik ministra za dijasporu Vukman Krivokuća

Ukazuje se potreba da se i drugi parametri, pre svega rast cena, zadrže u projektovanim okvirima. Korupcija je kao i u svim zemljama u tranziciji jedna od najvećih prepreka za investiture u Srbiji. Kad je ona u pitanju, bitno je da se svi započeti procesi dovedu do kraja, da sve institucije obave svoj deo posla, da se donesu sudske odluke i da se krivci ne određuju unapred. Birokratija je takodje jedan od opterećujućih činilaca, kako u pojedinim državnim institucijama, tako i na lokalnom nivou.

- Recite nam konkretno ko su Srbi koji su doneli novac u Srbiju iz inostranstva i koje su privredne grane "meta" naših ulagača iz dijaspore?

U dijaspori živi između 2 i 4 miliona Srba, po realnim procenama oni na računima imaju preko 100 milijardi dolara, iako neki procenti dosežu i veću sumu. Od te sume u rodnu grudu su tokom post-Miloševićevog perioda uložili manje od hiljaditog dela. Ukoliko strani investitori imaju poverenje u Srbiju, makar koliko i dijaspora, onda nije teško shvatiti zašto oporavak ekonomije teče ovako sporo. Do

sada je srpska dijaspora uložila nekoliko desetina miliona evra, mada su neki njeni pripadnici hrabro krenuli u ulaganje i investirali više nego celokupna emigracija zajedno. Naši najpoznatiji investitori tokom protekle decenije su Milan Janković, poznatiji kao Filip Cepter. On je uložio oko 40 miliona evra, osim u Srbiji, Cepter je imao velika ulaganja u Republici srpskoj, odakle je inače rodom. Treba pomenuti bračni par Miru i Slobodana Pavlovića, koji su do sada uložili 20 miliona eura, a planiraju da ulože još desetak u razne projekte. Doktor Bogdan Maglić, poreklom iz Sombora, je kupio somborski hotel Slobodu, zatim Voja Nenadić povratnik iz Austrije uložio novac u gradnju najveće fabrike vode u Beogradu.

naš ljudi u rasejanju. Zakon o popisu Srba državljana Republike Srbije koji žive u inostranstvu je u pripremi i mi očekujemo da će Zakon biti usvojen do kraja ove godine. Svi Srbi koji žive na teritoriji Crne Gore, BiH, Hrvatske, kao i Srbi u dijaspori, mogu dobiti srpsko državljanstvo po novom Zakonu o državljanstvu, koji je potpuno liberalan, svi oni će biti tretirani kao dijaspora, s'obzirom na činjenicu da žive u međunarodno priznatim državama.

- Gledano iz američke perspective, pored ekonomskog zaostatka za Evropom i svetom Srbija ima još jedan elementarni problem, a to je poražavajuća stopa nataliteta u Srbiji. Da li je moguće termin "neželjena trudnoća" zameniti terminom "željena srpska deca" i koliko u tome Crkva i celokupna srpska dijaspora mogu pomoći i zaustaviti proces srpskog odumiranja?

To je naš veliki problem i zadatak. Mi moramo izraditi potpuno novi sistem brige o obnamljanju stanovništva. On bi bio osnova za preduzimanje dugoročnih mera. Nije svejedno da li ćemo kroz 50 godina doživeti sudbinu Kosova i Metohije, za 100 godina sudbinu Hazara, Maja, Inka. Drugi narodi koriste naše slabosti i osvajaju opustelu zemlju, zemlju bez omladine, sa najstarijim narodom na planeti, uskoro zemlju bez naroda, sa tri Srbije ubijene legalnim abortusima, sa 4 miliona izginulih u ratovima, i stotinama hiljada proteranih i raseljenih. Zato najhitnije treba uvesti "vanredno stanje" u oblasti populacione politike. Ubrzano nestajanje naroda veća je opasnost od najvećih elementarnih nepogoda, zemljotresa, poplava, vulkana. To je najvažnije pitanje od svih drugih pitanja. Ono mora biti ugrađeno u sve pravne akte, u sva moralna pravila, u sve postupke svih članova u matici i dijaspori. Decu treba proglasiti za najveću vrednost društva. Značajan deo u sprovođenju svih zadataka, borbi protiv "bele kuge" treba da preuzme SPC kako u matici tako i u dijaspori (jer je ona najveći kohezioni factor), posebno slanjem poruka vernicima u prilog radjanja. Moramo se vratiti pozitivnoj srpskoj i evropskoj tradiciji, oživljavanju starih običaja, veridbi, ranog sklapanja braka, jačanju braka i porodice posebnim počastima i nagradama porodicama sa više dece, borbi protiv masovnih razvoda, borbi protiv društvene patologije, nasilja u porodici kao i zloupotrebe dece. Država bi trebalo da oformi "Ministarstvo za porodicu" jer ono postoji u mnogim državama, a brinulo bi se o svim pitanjima u vezi sa funkcionisanjem porodice.

- Svi mi koji smo napustili otadžbinu iz različitih razloga, smo živeći van zemlje dosta dali i uzeli od novog sveta, tako da se na neki način razlikujemo, da li to neko u Srbiji vidi kao potencijal i dobro svih nas ili je to kulturološki problem i problem komunikacija između

Nastavak na strani 13